

24.1.2022

VN/27217/2021
VN/27217/2021-STM-64

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 10.12.2021

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto yrittäjyyttä koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi yrittäjyydestä (päivätty 25.11.2021). Valtioneuvoston periaatepäätös yrittäjyydestä perustuu hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti laadittuun yrittäjyysstrategiaan ja periaatepäätöksen on suunniteltu olevan voimassa vuosina 2022 – 2027. Yrittäjyysstrategian lisäksi yrittäjyystoimia täydentävät muut hallitusohjelman Elinvoimainen Suomi-kokonaisuuden ohjelmat ja toimenpiteet.

Lausuntonaan Lausuntopalvelussa esitettyihin kysymyksiin sosiaali- ja terveysministeriö (STM) toteaa seuraavaa:

1. Onko yrittäjyyden periaatepäätöksessä otettu huomioon yrittäjyyden edistämisen näkökulmasta keskeisimmät asiat?

Ei.

Osaajapulan helpottamisen, kannustavan ja kilpailukykyisen verotuksen, omistajanvaihdosten vauhdittamisen, kansainvälistymisen tukemisen ja sujuvien viranomaisprosessien lisäksi yritystoimintaa ja yrittäjyyttä tukee vakaa ja turvallinen toimintaympäristö myös sosiaaliturvan osalla.

2. Mitä tulisi erityisesti ottaa huomioon yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamisessa?

Jos valtionhallinto tavoittelee uusia palveluita, on erittäin tärkeää, että palvelut resursoidaan riittävin taloudellisin voimavaroin ja riittävän ajoissa ennen palvelun aloittamista.

3. Ovatko yrittäjyyden periaatepäätöksen toimenpiteet poikkihallinnollisen yhteistoiminnan ja koordinaation varmistamiseksi riittävät (toimenpide 6.1.)?

Kyllä.

4. Ovatko esitetyt seurantamittarit kattavat yrittäjyyden periaatepäätöksen seuraamiseksi (kohta IV)?

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

STM pitää hyödyllisenä, jos mittaristoon kuuluisi myös yrittäjien toimeentulon seuranta. Lisäksi säännönmukaisesti tehtävä selvitys siitä, mikä on yrittäjien oma kokemus toimeentulostaan ja toimeentuloon vaikuttavista osatekijöistä, voisi edistää toimenpiteiden vaikuttavaa kohdentumista.

5. Miten voidaan kehittää ministeriöiden välistä poikkihallinnollista yhteistyötä yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamiseksi?

Yritystoiminnan markkinoiden toimivuuden ja yrittäjien keskinäisten kilpailuedellytysten edistämistä sääntelyssä tukee STM:n hanke YEL-vakuuttamisessa ilmenneiden vääriristymien korjaamiseksi. Tällä hetkellä yrittäjien keskinäinen kilpailuasema voi vääriristymien vakuutusmaksutason virheellisyysden vuoksi. Poikkihallinnollisessa yhteistyössä on arvioitava hankkeiden tavoitteiden toteutumisasetta ja pyrittävä uudistamaan yhteistyön muotoja tarvittaessa. STM pitää myös tärkeänä, että alustayrittäjyyden kehittämistä tehdään poikkihallinnollisesti eikä ainoastaan sosiaaliturvaan liittyvänä asiana. Huomioon tulee ottaa linjaukset, joita tullaan tekemään käsiteltäessä komission direktiiviehdotusta työolojen parantamisesta alustatyössä.

6. Muut mahdolliset huomiot yrittäjyyden periaatepäätökseen

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo yleisesti, että periaatepäätöksessä esitetyt tavoitteet ja esitetyt toimet ovat perusteltuja ja kannatettavia. STM pitää tärkeänä, että julkisen hallinnon palveluiden järjestämisessä ja menettelyissä palvelujen toimivuutta ja asiointin sujuvuutta ja helppokäyttöisyyttä voidaan edistää kaikkien hallinnon alojen osalta. Julkisten palvelujen ja digitaalisen julkisen asiointin riittävään resursointiin on kiinnitettävä huomiota. Yrittäjätoimintaa koskevassa julkisessa palvelussa ja asiointissa on pyrittävä ottamaan huomioon myös sosiaaliturvaa koskeva riittävän ohjauksen ja neuvonnan saaminen. Hallinnon eri osa-alueet kattavan hyvän ja kattavan neuvontapalvelun järjestäminen riittävin voimavaroin on tehokas keino hälventää potentiaalisesti yrittäjiksi ryhtyvien huolenaiheita. Yrittäjän uran riskeihin voidaan varautua hyvin, kun tarjolla on oikea-aikaista ohjausta.

Periaatepäätöksen kohdassa 4 käsitellään tavoitetta, jolla mahdollistetaan joustavat siirtymät työn tekemisen ja yrittäjyyden välillä, lisätään sääntelyn selkeyttä ja ennakoitavuutta sekä kehitetään yrittäjän sosiaaliturvaa. Tätä tavoitetta tukien STM pyrkii korjaamaan eräitä YEL-työtulon määrittelyyn liittyviä lainsäädännön yleisluontoisuudesta johtuvia ongelmia valmistelussa olevalla hallituksen esityksellä. Lisäksi STM toteaa, että on tärkeää ja tavoiteltavaa pyrkiä ratkaisemaan ongelmia, jotka ovat ilmeisiä vuoroin palkansaajana ja yrittäjänä toimivien sosiaaliturvan muodostumisessa. Joustavat siirtymät ovat tarpeen, jotta voidaan vähentää yritystoiminnan käynnistämiseen tai jatkamiseen liittyviä huolenaiheita ja lisätä yrittäjyyden houkuttelevuutta.

Periaatepäätöksen luonnoksessa mainittu sääntelyn selkeys ja ennakoitavuus edellyttää STM:n näkemyksen mukaan työttömyysvakuutuksen laajempaa kehittämistä erityisesti työttömyyspäivärahan työssäoloehdon määräytymisperusteissa. Työttömyysturvajärjestelmän tarkoituksena on korvata työttömyydestä aiheutuvia taloudellisia menetyksiä ja tukea kokoaikaista siirtymistä työmarkkinoille, eikä sitä ole tarkoitettu paikkaamaan kannattamatonta yritystoimintaa tai toimimaan matalapalkkatukena. Periaatepäätöksen luonnoksessa mainittu yhdistelmävakuutus ei ratkaisisi näistä johtuvia toimeentulohaasteita. Työskentelyyn ja vakuutukseen perustuvan sosiaaliturvan tavoitteena tulee aina olla riittävän laaja-alainen, oikeasuhtainen ja oikeudenmukainen rahoitus pohja haitallisen valikoitumisen ongelma huomioiden.

Kansliapäällikkö

Kirsi Varhila

Neuvotteleva virkamies

Kirsi Terhema

Liitteet

-

Jakelu

TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/27217/2021-STM-64

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: